

Köszöntünk hát Téged...

Boldog 95. születésnapot kívánunk Raáb Helenka néninek!

Színes Szlovákia

A Komáromi Zsidó Hitközség ezúton hív meg minden érdeklődőt a Színes Szlovákia-Nemzetiségek napja című program keretében tartandó rendezvényére, melyre **2013. október 19-én, szombaton 19:00-kor** kerül sor a Menházban.

19:00-19:15 – Havdala – amikor a Szombat elválik a hétköznapoktól- Balogh István, a budapesti Scheiber Sándor Gimnázium és Általános Iskola judaisztika tanárának vezetésével.

19:15-20:00 – Mozaikok a komáromi zsidóság történetéből – a Komáromi Zsidó Hitközség most megjelent könyvének bemutatója.

20:00-21:00 – Multimédiás irodalom- és kultúrtörténeti előadás Örkeny Istvánról és Gelléri Andor Endréről. Előadók: Balogh István, az OR-ZSE doktorandusza, a Scheiber Gimnázium tanára, Tevan Ildikó mérnök, és informatikatanár, a multimédiás programok összeállítója és kidolgozója.

A program alatt a zsinagóga látogatható. Minden érdeklődőt szeretettel várunk! ■

PT

Az Országos Rabbiképző-Zsidó Egyetem Szabadegyeteme Komáromban

A Komáromi Zsidó Hitközség ezúton hív meg minden érdeklődőt a Országos Rabbiképző-Zsidó Egyetem Szabadegyetemének nyitó előadására, mely **2013. október 9-én, szerdán 16:00-kor** lesz a Menház Zsidó Kulturális és Közösségi Központ Wallenstein Zoltán termében.

Az előadás témája: **Szántóné dr. Balázs Edit: „Megkérdeztek az ügyével kapcsolatban egy zsidónak...”** Források a zsidóság történetéhez Magyarországon (Középkor)

A további előadások (a pontos időpontokat októberi számunkban olvashatják) témái:

- **Dr. Oláh János: A zsidó esküvő és néprajzi vonatkozásai.**
- **Dr. Schőner Alfrédné: Mikor mit eszünk? Mitől kóser a zsidó konyha?**

A belépés díjtalan. ■

Kiránduljon velünk Sopronba

A Komáromi Zsidó Hitközség kirándulást szervez Sopronba és környékére **2013. október 20-án vasárnap**. Utunk során megismerjük a várost és annak zsidó emlékeit is.

A részvételi díj (tartalmazza az ebédet is) a hitközség tagjainak 10 EUR a többi érdeklődőnek 30 EUR. Jelentkezni 2013. október 11-ig lehet a KZSH titkárságán és a kile@menhaz.sk címen. ■

Kiadványaink

A KZSH titkárságán az alábbi kiadványaink folyamatosan megvásárolhatók:

- **Mozaikok a komáromi zsidóság történetéből** (könyv)– szlovák és magyar változat,
- **Varga László: Velünk éltek** – a nagymenyéri zsidóság története
- **Luach az 5774-es évre,**
- **Menház hűtőmágnesek** (3 féle). ■

Támogatónk

20 éves az nka

Guttman László sírköve

A Komáromi Zsidó Hitközség Pasternák Antal elnök kezdeményezése alapján sírkövet állíttatott az 1997-ben elhunyt előimádkozónknak Guttman Lászlónak. Laci bácsi 1964 és 1981 között vezette a közösség vallási életét, majd később Pozsonyban tevékenykedett. Nagy öröm számunkra, hogy 15 évvel halála után az idei Nagyünnepekre elkészülhetett síremléke. ■

Nyertes pályázatok

A Joint szlovákiai képviselete támogatásával valósulhattak meg az idei Nagyünnepek Komáromban. A Machar – jövő nevű programunk, amely a rendszeres héber nyelvoktatást is tartalmazza szintén a nyertes projektek között volt. A Szlovákiai Zsidó Hitközségek Szövetsége anyagi hozzájárulásával biztosította Rosh Hasanah és Jom Kippur zavartalan lebonyolítását. A Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége két pályázatán jártunk sikerrel. Támogatásban részesült a Hitközségi Híradó és az előkészítés alatt álló könyvünk: dr. Schnitzer Ármin Zsidó Kultúrképek – az életemből című műve. A támogatásokat ezúton is köszönjük. ■

Kérjük a támogatását!

Kedves Olvasóink! Kérjük, lehetősége szerint támogassa a Komáromi Zsidó Hitközség programjait, a HH megjelenését, épületeink, temetőnk felújítását.

2008. január 1-től támogatását az alábbi bankszámlaszámokra küldheti (támogatás személyesen a KZSH titkárságán és csekken is lehetséges):

Belföldi átutalás Szlovákiából:

26384962/0900 – Slovenská sporiteľňa vagy
10103804/5200 – OTP Slovakia

Nemzetközi átutalás külföldről:

A KZSH címe: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovakia

IBAN: SK060900000000026384962 SWIFT: GIBASKBX

Bakunk címe: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno vagy

IBAN: SK525200000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX

Bankunk címe: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Köszönjük!

Magyarországi olvasóink figyelmébe: Kedves Olvasóink!

Kérjük, hogy az egyházaknak adható személyi jövedelemadója 1 százalékát a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége részére ajánlja fel a 0358-as technikai számon. A MAZSIHISZ rendszeresen támogatja a KZSH munkáját!

Külföldi olvasóink figyelmébe: Támogathat már Paypalon keresztül is!

A Komáromi Zsidó Hitközség megnyitotta Paypal számláját, adományait az alábbi címre küldhetik: help@menhaz.sk

Faliújság

rövid hírek

✧ A KZSH-t, a HH-t és a Shalom klubot támogatták: Orna és Jossi Mondschein (Izrael), MUDr. Müllerová Nelka, Holzer Ági (Sydney), Oláh Ilona, Szokolai Sámuelné, Wohlstein Alexander (Pozsony), dr. Földes Ondrej (Pozsony) és anonimitásukat kérő adományozók. Köszönjük!

✧ Hitközségünk vezetőségi tagja, dr. Novák Tamás, a búcsi magánzsokkőpiskolában tartott előadást a szlovákiai Holokauszt emléknap alkalmából.

✧ Szeptemberben a komáromi Selye János Gimnázium diákjai látogattak el a temetőbe és a Menházba PaeDr. Králik Zsuzsanna tanárnő vezetésével.

✧ Rosh Hasanah alkalmából számos közösségtől kaptunk üdvözetet, melyeket ezúton köszönünk.

✧ Balogh István tanár úr egy általa szerkesztett könyvet adományozott a Spitzer Béla Kiskönyvtárnak. Köszönjük!

✧ Összeült a KZSH vezetősége, hogy megtárgyalja a hitközség életének aktuális kérdéseit. Az ülés fő témája a hitközség fejlesztési tervei és a közösség jövője volt.

✧ A Toledano család gyümölcsökkel támogatta hitközségünket az ünnepi rendezvények alkalmából. Köszönjük!

✧ A nyári szünet után újraindult a héber nyelvtanfolyam szerdánként a Menházban Zuzana Toledano tanárnő vezetésével. Újabb érdeklődők a kile@menhaz.sk címen vagy a titkárságon jelentkezhetnek.

Hitközségi Híradó (Spravodaj) – a Komáromi Zsidó Hitközség lapja (mesačník ŽNO v Komárne). Alapítva 5756-ban (1996), **főszerkesztő** – séfredaktor: Paszternák Tamás (tamas.paszternak@menhaz.sk), Paszternák András (andras.paszternak@menhaz.sk), **munkatársak** – spolupracovníci: Haas Judit, Mgr. Piczek Ferenc, **tördelőszerkesztő** – grafická úprava: Saláth Richárd, **olvasószerkesztő** – jazyková korektúra: Vadász Magda (Budapest), Paszternákné Kertész Zsuzsanna (Komárom), Katarína Potoková (Nitra), **nyomtatás** – tlač: Nec-arte Kft., Komárom, a **KZSH címe** – adresa ŽNO: Židovská náboženská obec, Eötvösa 15, 945 01 Komárno, Slovakia, tel.: 00421/35/7731-224, e-mail: kile@menhaz.sk, tel./fax: 00421/35/7725-355. **Regisztrációs szám**: EV 3424/09. **ISSN** 1337-091x. **IČO**: 34073400. Alapítva 5756-ban. Realizované s finančnou podporou Úradu vlády SR – program Kultúra národnostných menšín 2013. **Lapunk Önnek készült, kérjük ne dobja el!**

„Jövőre Komáromban” – nagyünnepek odahaza

Jövőre Jeruzsálemben énekeljük Yom Kippur zárásaként a komáromi zsinagógában. Az elmúlt két esztendő Nagyünnepeit a Szentföldön töltve mindig hozzátettem ehhez az imához, hogy „Jövőre Komáromban”, s az Örök-kevalónak hála idén odahaza ünnepelehettem Rosh Hashanát és az engesztelés napját.

Az új év kezdetén izgatottan álltam bátyámmal a Menház kapujában. Vártuk a tízediket, ugyanúgy, mint öt, tíz, tizenöt, s talán már húsz évvel ezelőtt. Az őszi Nagyünnepek megtartása mindig egy próbatétel a kis zsidó közösségek számára. Vajon meg tudjuk-e ülni méltóképpen az év legjelentősebb ünnepeit? Lesz-e 10 férfi? Üresek maradnak-e a padok? – merülnek fel a kérdések az ős közeledtével.

Örömmel jelentjük, idén újra (idén még) sikerült. Együtt voltunk Rosh Hashana mindkét estjén, az ezt követő péntek este, Kol Nidrékor, Yom Kippur napján és estjén.

Riszovannij Mihaly (Budapest) előimádkozó és Balogh István, a Scheiber Sándor Gimnázium es Általános Iskola judaisztika tanára (Budapest) vezette be az egybegyűlteket az imák világába, oktatta a tradíciókra. Rosh Hashana előestéjén 60-an vettek részt a Budapestről beszerzett kóser vacsorán a Wallenstein Zoltán teremben. Miriam Neiger Fleischmann újról barthesz takarót adományozott a közösségnek, dr. Paszternák András, ünnepi szalvétákat hozott Izraelből. Másnap a hagyományos Taslich szertartás és ünnepi kiddus várta a megjelenteket a zsinagógai liturgikus rész után. A közös szombatköszöntést követően dr. Paszternák András számolt be az Izraelben töltött 27 hónapjáról, az ot-tani sabszokról, hétköznapokról és ünnepnapokról. Igyekezett válaszolni az érdeklődők kérdéseire is.

Az előimádkozó dallamai és a tanár úr dróséi a régmúlt időket idézték,

gyakran könnyet csalva a jelenlévők szemébe.

Nem maradhattak el a már évek óta sikerrel futó Menház a Tanházban című foglalkozások sem. Yom Kippur ünnepén meghallgathattuk Miriam Neiger Fleischmann festőművésznő gondolatait: Ünnepek Jeruzsálemben címmel. A helyi szokások mellett személys élményeket elevenített fel a negyven évvel ezelőtti Yom Kippuri háborúból, arról is beszélt, mit jelent számára évről évre velünk együtt ünnepelelni Komáromban.

Yom Kippur utolsó perceiben a tekintetem a Tóra-szekrény új, első alkalommal használt textíliája felé kalandozott. Azon tűnődtem, ülnek-e majd előtte imára összegyűlt hívek öt, tíz, tí-

zenöt vagy húsz év múlva a komáromi zsinagógában? Ha feladtuk volna, már ma sem lennénk itt – zártam le az elméledést. Jövőre újra megmértettünk, aki most otthon maradt, csatlakozzon majd hozzánk!

Az ünnepi összejövetelek megszervezéséért és lebonyolításáért köszönet illeti Paszternák Tamást, Haas Jutka irodavezetőt, Szántó Györgyöt (Budapest), a Semes Kóser Pékség munkatársait (Budapest), Paszternákné Kertész Zsuzsannát és mindazokat, akik önkéntes munkájukkal hozzájárultak az 5774-es zsinagógai esztendő méltó köszöntéséhez. ■

PA

Kiállítás megnyitó a CSEMADOK székházában

A CSEMADOK komáromi elnöke, Stubendek László meghívására szeptember 8-án, vasárnap délután nyílt meg a szervezet Kossuth téri székházában a Mozaikok a komáromi zsidóság történetéből című kiállításunk. Az elnök úr köszöntő szavai után Pasternák Antal, a KZSH elnöke mutatta be az utazó tárlatot. A megjelentek számos kérdést intéztek a hitközség képviselőihez. Ezúton szeretnénk megköszönni a lehetőséget. ■

PT

Ajándék Komárom város polgármesterének

A Szlovákiai Zsidó Hitközségek Központi Szövetsége kezdeményezésére idén Rosh Hasanah alkalmából egy tájékoztató kiadványt és egy üveg kóser bort tartalmazó ajándékcsomagot juttattak el minden olyan város vezetőjének, ahol ma működik hitköz-

ség az országban. Városunkban Pasternák Antal a KZSH elnöke adta át a küldeményt dr. Anton Marek polgármester úrnak. Jelen volt dr. Novák Tamás alpolgármester és Paszternák Tamás, a KZSH programkoordinátora is. Hitközségünk ajándékként a Mo-

zaikok a komáromi zsidóság történetéből című könyvünk egy példányát nyújtottuk át a város vezetőinek, akik biztosították hitközségünket az eddigi jó együttműködés folytatásáról. ■

PT

A Zsidó Kultúra Napja Komáromban

Tíz órától a temetőben kezdtük a napot a júniusi árvíz miatt elmaradt mártír I. tisztelettel pótoltuk. A megemlékezésen beszédet mondott Pasternák Antal, a Komáromi Zsidó Hitközség elnöke, Igor Rintel, a Szlovákiai Zsidó Hitközségek elnöke, dr. Anton Marek polgármester és Radnóti Zoltán, az újbudai zsinagóga rabbija.

Legfontosabb tanulságnak azt tekintem beszédükből, hogy bár a múlt mindig is jelen lesz, mégis arra kell figyelni, hogy mi van most a jelenben. A Szlovákiai Hitközségek elnöke kitért arra, hogy mi történik ma Magyarországon és Szlovákiában, Dániában valamint Malmőben. A temetői megemlékezés végén Paszternák Anna sír-

fel rabbi a közeledő őszi nagyünnepekről szolt néhány szót a sátorban, ahol a sófárt is megszólaltatta. A rabbi angol szavait Paszternák Tamás fordította magyarra.

Az előadást borkóstoló követte. Az osztrák Hafner borászat szlovákiai képviselője Ladislav Polák vezette a bemutatót. Nagy sikert aratott a száraz

a sátorban Dóra kérdéseire válaszolt az író. A könyvbemutató után a résztvevők meg is kóstolhatták a nagyon jól sikerült ünnepi kalácsokat.

Ezt követően Riszovannij Mihály Scheiber Sándorról tartott előadást, a jeles rabbi születésének 100. évfordulója alkalmából. Majd a Kehila Haver és Kehila díjak átadására került sor a zsinagógában. A ceremónia közben érkezett meg a MaZSiKe (Magyarországi Zsidó Kulturális Egyesület) 50 fős csoportja, pusztázamori kirándulásról. Az 5 órakor kezdődő koncertre megtelt a zsinagóga. (Bárcsak minden ünnepen ennyi ember venne részt!) Az Igényes Nézők Egyesületének profi zenészei elvarázsolták a közönséget. A program ezzel nem mindenkinek befejeződött be. A kirándulóknak a zsinagógában Paszternák Tamás beszélt a komáromi közösségi múltjáról és jelenéről. Ezután két egykori zsinagóga épületéhez kísért vendégeket.

A nap programját Vadász Magda tolmácsolta szlovákra és magyarra, így mindenki élvezhette az előadásokat, beszédeket. A szervezésben nyújtott segítséget ezúton köszönjük Haas Juditnak, Ing. Weissóvá Alicának, Deák Andreának, Takáts Annamáriának, Miklós Dórának, Pasternák Antalnak és Paszternákné Kertész Zsuzsának.

A rendezvény a JHF, a JDC, a JCD, az EZRA Alapítvány, Komárom városa az NKA, a Nyitrai kerület és magánadományozók támogatásával jött létre.

Köszönjük részvételüket. ■

Miklós Dóri & PT

kövének felavatásánál káddist mondott Pasternák Antal.

A zsidó kultúra napjának programja a Menházban folytatódott. A Szlovákia Hitközségek elnöke a zsinagógában beszélt a szlovákiai zsidóság jelenéről és feltételezhető jövőjéről. Igor Rintel kijelentette, hogy véleménye szerint nincs jövőjük az akkori közösségeknek, mint amekkora a komáromi, viszont potenciális reményt lát az olyan közösségek fennmaradására, mint a pozsonyi vagy a kassai. Az elnök úr fontosnak tartja a technikát, így a közösségi halókat is. Jelentőségük szerint abban rejlik, hogy a fiatal generáció tagjai ezen eszközök segítségével könnyebben ki tudják fejezni azt, hogy mi érdekli őket, és hogyan tartható fenn a zsidóság az ő véleményük alapján.

A Menház udvarán felállított sátorban kóser ebéd következett, Bina Stiefel póstyéni rebecen készített húslevest, csirkét rizzsel, répás-ananászos körettel tálalva, ezután desszertként sütemény került az asztalokra.

A finom ebédet követően Zev Stie-

és vörös, édes és savanyú egyaránt. A megjelentek lelkesen vásároltak borokat.

Rubin Eszter író. Már kora délután elkezdte a barcheszütés előkészítését, melyben segítségére voltak Miklós Dóra, Farkas Editke, Haas Judit és vendégeink. A nemrégiben megjelent Barchesz című könyvével kapcsolatban

EGY ÉV IZRAELBEN

Dr. Paszternák András útinaplója

XXIII. rész Emlékképek

(2011. augusztus 9., kedd)

Régóta gyűjtöm az erőt e poszt megírásához. Fura, ez a hét az emlékeztetésekről szól. Ma Tisha BeAv, holnap egykori témavezetőm, Dr. Kálmán Erika halálának évfordulója és Tóra (Mózes öt könyve)-avatás Szarvason, Itzhak Roth, táborvezető emlékére.

Tegnap rákérdeztem, hogy a Tisha BeAv böjtnap munkanap-e az egyetememen. Igen, többen jönnek – hangzott a válasz a főnöktől. Az igazsághoz hozzátartozik, hogy az egyik diák azért utána odasúgta, szerinte nem jön majd senki. No mindegy, gondoltam, ha a “boss” nem utalt arra, hogy ne jöjjenek, benézek. Fél kilenckor én nyitottam a szobát, a laborban is sötét volt. Az egyetem bejáratától a nanoépületig nem talákoztam senkivel. Kihalt volt a nanotechnológia fellegvára is.

A munkavédelmi oktatások úgy szoktak kezdődni, hogy egyedül ne dolgozz a laborban, még akkor sem, ha csak számítógépeznél. Ehhez tartottam is magam. Fél tizenegy körül megjelent a főnök a gyerekeivel, s meglepődve nyugtázta, hogy csak én vagyok bent. Beszélgettünk egy jót, kicsit filozofálgattott, hogy talán mikroszkópozni azért lehetne egyedül. Miután látta rajtam, hogy ezt máshogy gondolom, feladta. Lehet, sztahanovista vagyok egy kicsit, de azért felelőtlen nem. Ha legalább a második emeleten lett volna még valaki, akkor talán nekikezdek a rám váró minták feldolgozásának. Magányos harcosként azonban nem kívántam a sorost kísérteni. Különben is, abszolút szabálytalan lett volna, s ha bármi történik, enyém a felelősség.

Háromnegyed egyig azért irodalmaztam, cikkeket böngésztem. Az utolsó két órában már újra csak egyedül.

Mit kezdjek a felszabadult fél nappal? – tettem fel a kérdést. Irány az állatkert. A kinti kánikula és a hátamon csüngő laptopos hátizsák eltántorított ettől az ötlettől. Mi lenne, ha buszos városnézésre indulnék. Egyrészt légkondi van a járművön, másrészt ugyanannyiba kerül, ha 10 megállót vagy 40-et megyek a 61-essel. A Negba utcától úgy sem jutottam messzebb még velem. Ramat Gan

számomra eddig ismeretlen részét át-szelve értünk Tel-Avivba. A tengerparttól egy utcányira szálltam le. Néhány fotó, a környék felfedezése... Szülinapi ajándékkeresés. A strandon a piros zászló volt kint, szeles volt az idő. Megint a tengerparton vagyok, s ismét nem fürdőruhában. Egy-másfél óra után indultam vissza a hűtött, s ezúttal zeneszótól hangos járatral. Negyven perc alatt haza is értem.

(2011. augusztus 11., csütörtök)

Felnéztem a Facebookra. Valaki keresett a chaten, jelezte a kis piros zászló a bal oldalon. Egy egykori Selye János Gimnázium-i osztálytárs. Nevezzük a személyiségi jogok tiszteletben tartása miatt pl. Gézának.

Az érettségi óta nem találkoztam vele. Pár éve ismerősök vagyunk a közösségi oldalon, de eddig még nem nagyon léptünk kapcsolatba. Emlékeim szerint a gimi négy éve alatt 15-20 mondatnál nem beszéltünk többet. Valahogy nem voltunk egy társaság (tőle látam először, hogyan lehet történelemórán üdítő dobozból alkoholt inni)... Most valahol Nyugat-Európában él, s a virtuális fényképalbumai alapján rendszeres családapa.

Szóval megvártam, míg elérhető lett, s ráírtam (lehet, ilyen szó, ebben az értelemben nincs, de Komáromban így mondanánk). Közel 30 percet beszélgettünk, látta, hogy idekint vagyok, s úgy érezte, megosztja velem a kétezres évek elejéről származó, kalandokban bővelkedő szentföldi élményeit.

Régen esett ennyire jól, hogy valaki rámkattintott. Úgy értekeztünk 12 év után, mintha tegnap váltunk volna el az egykori bencés gimnázium falai között. A beszélgetés vége érdekes fordulatot vett. Géza, azt gépelte a chat ablakba, hogy “irigyellek amiatt amire vitted,...veled kellett volna egy padba kerülnöm”.

Ezzel a sorral teljesen ledöbbsentett, s most így átgondolva is ugyanazt írnám, mint tegnap este: “én téged irigyellek, két gyerkőc többet ér, mint a diploma, doktori cím”.

Talán többet nem kell a mai bejegyzéshez hozzátennem. Jó hétvégét kedves Olvasóim, itt már az van!

U.i.: Macska- és állatkedvelő ismerőseimnek ezúttal egy kedves, szintén Izraelben élő blogger-társam bejegyzését ajánlanám, csak erős idegzetűeknek! ■

*Készült az Interneten folyamatosan publikált Posztdok Napló alapján –
www.kispaszti.com*

Feuerstein Azriel:

KELJFELJANCSI

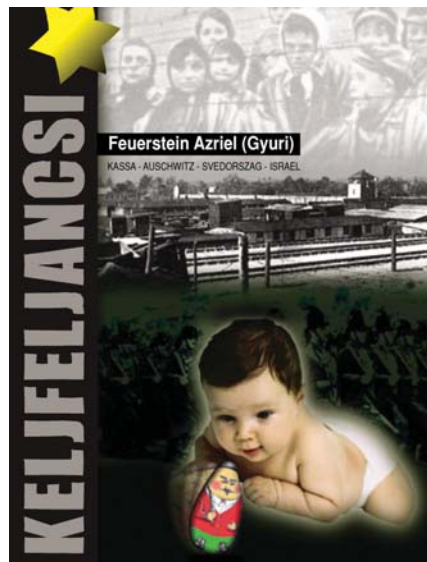
8. fejezet 3. rész

Elővesszük a bőröndöket és a hátizsákokat, még szerencse, hogy egy kiránduló család vagyunk, meg van a felszerelés, mindenkinek van egy erős kiránduló cipője és megfelelő ruhája. Pizsamák helyett tréninget csomagolunk, lepedők helyett még egy pokrócot, meleg alsóneműt. Két hónappal ezelőtt kaptam egy vadonatúj ortopéd cipőt a suszterünktől, lúdtalpas vagyok és csak ortopéd cipőben járok, apu ajánlja, hogy karcoljuk össze kissé, hogy meg ne irigyeljük. Mi lesz anyu képeivel és az én könyveimmel? Anyu vihet egy pár képet, én Ady Endre verseit bibliapapíron. Egy libazsíros bödönt belenyomunk egy hátizsákba és körülrajtuk ruhával. A legrosszabb esetben elkobozzák. Éjfélre minden be van fejezve. A hátizsákokon kívül van öt bőrönd, ha nem engedik, legfeljebb itt marad. Összeszedjük a kulcsokat, az üzletkulcsokat és a pinceskulcsokat is anyu feltörüli a konyhát, és kitakarítja a lakást. Nem kellemes rendetlenséget hagyni magunk után.

Másnap vasárnap, április huszonharmadika, alig valamivel több mint egy hónap a német megszállás napjától. Reggel tíz órakor kopognak az ajtón. Kovács biztos úr, egyenruhában a hivatalához illő fenyegető arccal. A kísérő hivatalnok kérdezi, hogy honnan tudtuk, hogy jönnek értünk, és mi azt meséljük, hogy a Zsidó Tanácstól kaptunk értesítést. Kérjük, hogy vegyék el maguknak mindazt, ami romlandó és valami emléket is. Megteszik nekünk ezt a szívességet. Átadjuk az üzlet és a lakáskulcsokat. Az ajtókra és az ablakokra széles vörös szalagokat ragasztanak: „Zsidó vagy. Államilag lefoglalva.” Kovács és a másik még segítenek is levinni a bőröndöket a kapuig, és nem számolják meg a csomagokat. A szekér már vár, és a kocsis segít a csomagokkal.

Ragyogó napfényes vasárnap délelőtt. A szokásos Fő utcai korzó. A templomokban az ima nemrégén fejeződött be. Mindenki sétál, mint rendszeren. A zsidók persze nem, de nem érződik a hiányuk. Egyesek gúnyos,

megelégedett mosollyal nézik a megakartott szekereket – nem a miénk az egyedüli – amelyek viszik a zsidókat az ismeretlen felé. Egy pár gúnyos megjegyzést is lehet hallani, főleg a csöcselék részéről, akiknek általában nem volt a korzón helyük, de most büszkén feszítenek a vadonatúj nyilaskeresztes jelvényvel a mellükön. Le is hurrogják őket. Látom néhány osztálytársamat. Ők is, én is elfordítjuk a fejünket. Kellemetlen. Ami a legjobban fáj, hogy alig van változás. Minden a régi. Nem lehet észrevenni, hogy a város minden hetedik lakosa ki lett tépve a város életéből. A szekér poroszkál, a Fő utca

nem akar véget érni. Utána a Szepesi körút. Nincs más út a városon kívüli téglagyárig. Akármennyire is kellemetlen ez az út, és akármennyit is kapott Kovács, megszolgált azzal, hogy nem kellett gyalog végigjárni a csomagokkal, amelyeknek a felét ott kellett volna hagyni az úton a csöcselék örömére.

Megérkezünk a téglagyár kapujához. A rendőrök a kapuban azt akarják, hogy rakjuk le itt a csomagokat és vigyük őket gyalog, de Kovács beszél velük, és a kocsit behajthat. A hatalmas téglaszártó pajtákhöz elég közel két kakastollas csendőr megállít minket, mindent le kell rakni. Elbúcsúztunk Kovácstól és a társaitól és egy pár barát segít a csomagokat az új otthonunkba szállítani.

A téglagyárat egy út és egy vasútvonal

osztotta ketté, ezeken keresztül szállították ki a kész árut. Mind a két részen hatalmas téglaszártó pajták voltak. Ezeknek a barakkoknak falai természetesen nem voltak, mert azt akarták, hogy a szél minél jobban átjárja, hogy a téglák gyorsan száradjanak. A magas tetőt gerendák tartották négy méterenként. Az elsők között érkeztünk pajtánkhoz, apu vezetésével egy sarkat foglaltunk el. Anyu sikertelenül próbált egy csomagba egy nyél nélküli seprőt belegyömöszölni. Találtam egy megfelelő seprűnyelet és kispertük a sarkunkat. Apu irányítása alatt összeszedtünk egy csomó eltört téglát és egy másfél méteres védőfalat emeltünk a szél és eső ellen. Leterítettük a pokrócokat a földre és elhatároltuk a sarkunkat a bőröndökkel. Láttuk, hogy sok irigy szem követi a „honfoglalásunkat” rögtön elhatároztuk, hogy valaki mindig ott marad vigyázni a dolgokra fenntartottunk a „település” mind a két oldalán helyet ismerősöknek. Bóhm Elek és családja nem sokára meg is érkeztek és így már biztosabban éreztük magunkat. Ez az egész április utolsó és május első napjaiban történt, bár volt sok esős nap, nem emlékszem hogy megáztunk volna, talán, mert túl el voltunk foglalva.

Meg kellett szervezni a vízelosztást, fenntartani a rendet a sorban állásnál, gondoskodni latrinák ásásáról. Két latrinát ástunk, férfiakkal és nőkkel külön. Természetesen a parancsnokságtól nem kaptunk semmi segítyt, ellenkezőleg, nem engedték meg, hogy válaszfalakat emeljünk és azt sem, hogy a latrináknak a töltés felé forduló oldalát befedjük. Ez a töltés vette körül a téglagyárat és ezen volt a csendőrség, amely az idejének jó részét a női latrinák mögött töltötte. ■

Folytatása következik...

Löwinger Mancini szakácskönyvéből

Nekünk megmarad Párizs

A 20. század egyik leghíresebb filmje a Casablanca, Ingrid Bergman és Humphrey Bogart főszereplésével, Kertész Mihály rendezésében. 1942-ben mutatatták be először és azóta a klasszikus filmek közé tartozik. Hat elhangzó mondat a filmből bekerült a minden idők száz leghíresebb filmidézete közé. Rick mondja Ilsának a repülőtéren, mikor Ilsa elhagyja Casablankát We'll always have Paris-Nekünk megmarad Párizs.

Gondolom, hogy sokan többször is látták ezt a különleges filmet, emlékeznek erre a elfelejthetetlen mondásra, de ha nem, melegen ajánlom a következő linken magyar fordítással másfél órára kikapcsolni minden telefont, leülni a számítógéphez és élvezni ezt a csodálatos filmet. <http://mozi.tudozsi-do.com/casablanca-1942-2/>.

Párizs és a croissant (kroász) úgy egymásba illő mint a magyar konyha és a gulyásleves vagy a kürtöskalács. Ez a sütemény Ausztriából került Párizsba. 1838-ban August Zang osztrák veterán katona Párizsba nyitott "Boulangerie Viennoise" ("Bécsi Pékség") nevű pékséget a Rue de Richelieu 92 alatt és ott mutatta be először a bécsi kiprelt, ami hamarosan népszerű lett és a franciák elnevezték croissantnak, aminek a formája fél holdra emlékeztet. Párizsi pékségek és cukrászdák versenyeznek croissant-variációkkal, de a klasszikus sütemény megmaradt, ropogós vajos tészta töltelék nélkül, de nem bűn megtölteni.

Az elkészítése hosszadalmas, de örömet szerez, mert sok dicséretet kapunk, az első kóstolás előtt mivel az sütés illata már a lépcsőházban érezhető. Aki Párizsba volt és reggelijét egy romantikus kávéházban fogyasztotta, egy nagy csésze kávéval friss croissant-nal, és vissza akar emlékezni azokra a varázslatos pillanatokra, amikor pár percig úgy érezte mintha ő is Párizsban születtet volna. Nem tudom, hogy Mancini, a komáromi nagynéném, vágyott-e Párizsba, elképzelte-e magát hogy a Champs Elyséesen sétál és a legnagyobb gondja, hogy melyik kávéházban pihenjen meg és melyik croissant válaszsa, de a szakácskönyvében "Reggeli kifli" receptet találtam. Ez egy croissant recept és mellé az van bejegyezve: nagyon finom.

Hozzávalók:

5 dkg élesztő, 2 kávéskanál cukor, 3/4 pohár langyos tej, 5 pohár liszt, 2 egész tojás, 20 dkg vaj, 3/4 pohár cukor, 1/2 kávéskanál só

Elkészítése:

Az élesztőt felfuttatjuk a 3/4 pohár langyos tejjel és a 2 kávéskanál cukorral. A lisztet elmorzsoljuk a vajjal, hozzá adjuk a 2 tojást, 3/4 pohár cukrot és a 1/2 kanál sót. Jól összedolgozzuk a tésztát, kézzel vagy mixerrel. Mély tálat kikenünk vajjal vagy olajjal, a tésztát beletesszük és pihentetjük 4-5 órát.

Utána 4 gombócra elosztjuk, mind egyiket kinyújtjuk fél cm vastagságra, négy egyenlő oldalú háromszöget vágunk ki. Így 16 háromszöget kapunk. Mindegyiket a széles oldalától a keskenyig tekerjük kifliformára. Kivajazott tepsibe, tejjel kevert tojással megkenjük. Előre melegített sütőben 30 percig sütjük.

Variációk:

Tekerés előtt mindegyik croissantba 2 kocka csokoládét reszelünk. Összekeverünk túrót cukorral, tojással és mazsolával és megtöltjük a croissantokat, dió és lekvár keverékkel tölthetjük.

A friss illatos croissant kávéval vagy teával megerősíti a híres idézetet: Nekünk megmarad Párizs.

Jó étvágyat! ■

Orna Mondschein

Botlatókövek városunkban

Július végén helyezték el Komáromban az első botlatóköveket. Günter Demnig német művész, a projekt kezdeményezője minden évben felkerelkedik és személyesen helyezi el a meggyilkolt zsidó emberek egykori háza előtt a rájuk emlékeztető macskaköveket. A megemlékezés formája gyakran vált ki vitát, sokan úgy gondolják ez a megfelelő mód, mások furcsának tartják, hogy az egykori áldozatok nevében „taposnak” végig majd a járókelők. Szlovákiában először 2012-ben Besztercebányán és Breznóbányán helyeztek el ilyen alkotásokat. Az idén Eperjes mellett Komárom is csatlakozott. Július 25-én először az Eötvös utca 9, az utolsó komáromi rabbi dr. Waldmann Ernő egykori lakhelye elé került a kő, majd a Komenský (egykor Tolnai) utcában a Paszternák család háza elé. Az épületet az akkori városrendezési tervek miatt a 70-es években lebontatták. Helyén ma iskola áll. Reméljük, hogy lesznek majd néhányan az ide járó többszáz diák közül, akik észreveszik a kis lapocskát a járdán.

Ezek a kis fém emlékek az egyetlenek, amely az egykor itt pékséget üzemeltető Paszternák Zsigmondra és feleségére Weisz Mária-ra, illetve a Holokauszt során meggyilkolt három gyermekükre: Margitra, Dezsőre és Sándorra emlékeztetnek. Nekik nem adatott meg, hogy sírjuk legyen a helyi zsidó temetőben. Reméljük, hogy időnként a komáromiak is meg-megbotlanak majd a kövekben és egy pillanatra emlékeznek. A művész úr jövőre újra régiónkba jön majd, lehet csatlakozni a kezdeményezéshez.

Ezúton köszönjük Barbora Majlingovának és dr. Novák Tamás segítségét! ■

Macesz Maci és Sófár Süni kalandjai

– avagy az ifjúság oldala –

Útikalauz stopposoknak, avagy a 2013-as szarvasi nagy utazás – 2.

Hétfőn reggel a tábor Vándorló Zsidóval indult a nagy utazásra. „Az egész eredettörténetünk kezdő pontjával foglalkoztunk, azzal az eseménnyel, amely meghatározza számunkra, kik is vagyunk és miképpen lettünk azzá. Ábrahám és a „Lech-Lecha / Menj el országodból” története megmutatja, hogy maga az utazás nem csupán helyváltoztatást jelent, hanem átmenet két különböző létezési forma, két különböző felfogás, két eltérő hitrendszer között.”

Kedden a zsidó anyaföldre érkezünk. A helyre, amely a miénk, ahová tartozunk. Abba az országba, ahol néppé válik a zsidóság. „Mindazonáltal a történelem során a zsidók nagyobb része nem is élt ezen a területen – ez pedig egy igencsak sajátos kapcsolatot hozott létre a sokszor egészen máshol élő zsidók és az el nem feledett anyaföld között.” Megvizsgáltuk, van-e még kapcsolatunk az anyafölddel, mit jelent számunkra... Megvitattuk, lehetséges-e valamiféle kapcsolatot építeni egy ily távoli hellyel, s kell-e nekünk ez a kötéds? Este találkoztunk Ábrahámmal, s az Örökkévaló hangját hallva, időutazást tettünk a zsidó jövőbe, ezzel is segítve Ábrahámot a nagy döntés meghozatalában.

Szerdán Izrael földjétől távolabbra kalandoztunk. Nyomon követtük a zsidó családok évezredes vándorlásait, elidőztünk a spanyol tengerparton, Kelet-Európában és a Föld más vidékein. Bolygó zsidókká váltunk mi magunk is. Megvizsgáltuk: „Vajon hogyan viszonyultak az egyik helyen élő zsidók a máshol élő zsidókhoz? Éreztek-e bármiféle köteleket? Éreztek-e bármiféle felelősséget egymás iránt? És mi a helyzet mindezzel napjainkban?”

A hét vége felé közeledve utánajártunk, merre is él a 14 millió zsidó bolygónkon. Megnéztük, melyik az a több mint száz ország, ahol hittestvéreink laknak, hogy kerültek ezekre a helyekre? Utánajártunk a demográfiai változásoknak, megismerve az 500, 150 évvel ezelőtti helyzetet, egészen a Vészkorszakig. Este egy gyerekek által összeállított showt láthattunk a zsidó nép vándorlásairól.

Pénteken elkezdünk készülni a Shabbatra. Nem maradhatott el a hagyományos kalácsütés sem. Mivel ez

volt az egyhetes csoportunk utolsó „munkanapja” egy időkapuszulát ástunk el a táborban, melyet a tervek szerint 2023-ban hozunk majd a felszínre. Korcsoportbeli ünnepfogadás, közös kívánságos lufieregetés és imádkozás, majd az ünnepi vacsora következett. Az ebédlő rendhagyó hangulata ilyenkor még emelkedettebbé válik. A szombat a pihenés és a tanulás volt. Volt időnk megismerni a környék csodálatos élővilágát is a Körös-Maros Vidéki Nemzeti Park látogatóközpontjában.

Vasárnap a magyarországi gyerekek szülőnapoztak, a külföldről érkezettek kirándulni mentek. A megújult

kupolai show-műsor ezúttal is osztatlan sikert aratott. A Jeruzsálem csoporttal öt korcsoportra duzzadt bemutató örömkönyveket csalt sokak szemébe. Bár a ránk bízott apróságoktól búcsút kellett vennünk, a második hét is tartogatott számos érdekes programot. Ezeken segítő korcsoportvezetőként vettünk részt.

Hétfőn tovább vándoroltunk. A földrajzi mozgást felváltotta a spirituális. „Közelebről megvizsgáltunk néhány olyan szellemi utat, amelyet zsidók tettek meg a modern világban.” Feltettük a kérdést: „Milyen eltérő utak vannak ma, miképpen látják a zsidók magát a zsidó létet? Kik voltak az elsők, az úttörők, akik elindultak ezeken az utakon? Egyáltalán, miért vágta neki egy ilyen útnak? Melyek azok a zsidó utak, amelyekhez mi is tudunk kapcsolódni?”

Megnéztük, hogyan rajzolta át a Holokauszt a zsidóság világtérképét. Az alábbi kérdésekre kerestük a választ: „Hogyan érintette ez az én közösségemet? Van-e bármiféle tanulsága a Holokausztnak, amit levonhatunk arra nézve, hogyan élje meg valaki a zsidóságot, vagy hogy éppen hol próbálja meg ezt egyénileg, vagy éppen közösségben? Jó-e a zsidó világ mai térképe, ahogyan van? És jó-e ez a zsidóság számára? Milyenek a kilátásaink? Vajon milyen lesz ez a térkép ötven év múlva? Kétszáz év múlva? Egyáltalán, van-e zsidó jövő?”

A folytatás során feltérképeztük, hogyan illeszkedik közösségeink története a világ zsidó térképébe. Otthonról hozott elbeszélések segítségével utánajártunk a gyökereinknek, megnéztük kehilaink fejlődési szakaszait. Szóba kerültek a saját családi anekdoták, s a folytonos identitás keresés témaköre. A legnagyobbak Karcagra indultak múltkutató kirándulásra.

A szerdai nap során a személyes útke-resés labirintusában bolyongtunk. Megpróbáltuk megtalálni a saját zsidó utunkat, helyünket a zsidó világban. A tábor lezárásaként utolsó állomásunk Szarvasra vezetett. „Mi a jelentősége Szarvasnak a zsidóság szempontjából? Mit jelent ez a negyed évszázados történet? Innen merre tovább? Hogyan látjuk a tábor jövőjét?” – tettük fel együtt a kérdéseket.

Az esti kupolai búcsúprogramon felléptek a legtehetségesebb chanichok, s megnézhetjük, ki, melyik évben lépte át először a tábor kapuját a lelátón helyet foglaló több mint négyszáz emberből. Nem maradhatott el a tradicionális utcabál sem. Meghatódva búcsúztak egymástól a világ számos pontjáról összesereglett fiatalok. A legtöbben szívesen maradtak volna még, de újra útra kellett kelniük. Sokan abban a reményben szálltak fel a buszra, hogy jövő nyáron ismét erre viszi majd őket a bolygó zsidós vándorútjuk.

Mi is bízunk benne, hogy újra eljuttunk ebbe a különleges – most már az esküvőnkhez is kapcsolódó – csodavilágba! ■

PA,

a tábor programleírását felhasználva

Európsky deň židovskej kultúry v Komárne

Európsky deň židovskej kultúry sme v Komárne otvorili o 10:00 hodine na Ecintoríne spomienkou na našich martýrov, čím sme nahradili program, ktorý sme z dôvodu povodne nemohli usporiadať v júni. Na spomienke predniesol prejav predseda ŽNO v Komárne Anton Pasternák, predseda ÚZ ŽNO Igor Rintel, primátor mesta Komárno dr. Anton Marek, rabin zo synagógy v Novom Budíne Zoltán Radnóti.

Z ich prejavov vyplýva ponaučenie, že napriek tomu, že minulosť je vždy prítomná, predsa musíme dbať o to, čo je dnes. Predseda ÚZ ŽNO vo svo-

maďarčiny tlmočil Tamás Paszternák.

Po rabínovej prednáške nasledovala ochutnávka vín. Slovenský distribútor vinárskeho závodu Hafner Ladislav

jom prejave hovoril o tom, čo sa deje v Maďarsku, na Slovensku, v Dánsku a vo Švédsku v Malmő. Na konci tryzny bol odhalený náhrobný kameň Anny Pasternákovvej, kadiš predniesol Anton Pasternák.

Program dňa židovskej kultúry pokračoval v Menháze. Predseda ÚZ ŽNO hovoril v synagóge o dnešnom židovskom živote a o predpokladanej budúcnosti. Igor Rintel prehlásil, že podľa neho nemajú budúcnosť také malé komunity, ako je komárňanská, ale vidí potencionálnu nádej v udržaní takých, ako je bratislavská a košická komunita. Pán predseda pokladá za dôležité využívanie informačných technológií, sociálnych sietí. Ich význam spočíva v tom, že mladá generácia sa pomocou týchto prostriedkov môže ľahšie vyjadriť k témam, ktoré ju zaujímajú.

Vo veľkom stane, postavenom na dvore Menházu, kde sme umiestnili 50 stoličiek so stolmi, pripravila piešťanská rebecen Bina Stiefel výborný obed – mäsovú polievku, kuracie mäso s ryžou, karotkou a ananásom, ako dezert podávala zákusky.

Po vynikajúcom obede prehovoril rabin Zev Stiefel o blížiacich sa vysokých sviatkoch, nakoniec zatrubil na šofar. Anglický príhovor rabína do

Polák predstavil vína. Úspešné boli suché, ako aj sladké, tak červené, ako aj biele vína. Prítomní mali možnosť nakúpiť si vína na kúduš.

Spisovateľka Eszter Rubín už okolo poludnia začala prípravu na pečenie barchesu, pričom jej pomáhala Dóra Miklós, Editka Farkas, Judita Haasová a aj naši hostia. Spisovateľka následne v stane odpovedala na otázky, ktoré jej v súvislosti s jej knihou kládla Dóra, po rozhovore s autorkou nasledovala ochutnávka mimoriadne dobrého barchesu.

Po predstavení knihy nasledovala

prednáška Mihalya Riszovanného o Sándorovi Scheiberovi pri príležitosti 100. výročia jeho narodenia. Po prednáške nasledovalo v synagóge odovzdávanie cien Kehila a Kehila Chaver, pričom boli prítomní tak významení, ako aj ich príbuzní z domova aj zo zahraničia.

V priebehu ceremoniálu dorazili do synagógy aj členovia Kultúrneho spolku maďarských židov z Pusztázámore, bolo ich 50. Na koncert, ktorý sa začal o sedemnástej hodine, sa synagóga naplnila. (Bolo by dobré, keby aj na sviatočných bohoslužbách bolo toľkoto ľudí!) Profesionálni hudobníci Spolku náročného diváka okúzlili obecnosť. Týmto sa program skončil. Tamás Paszternák ešte krátko oboznámil členov Kultúrneho spolku maďarských židov s minulosťou, prítomnosťou a budúcnosťou komárňanskej komunity. Následne odprevadil prítomných k budove bývalej synagógy.

Celý priebeh dňa tlmočila pani Magda Vadászová zo slovenčiny do maďarčiny a naopak, takže všetci prítomní mali možnosť vypočuť si prednášky a rozhovory vo svojom rodnom jazyku. Za organizačnú pomoc ďakujeme Judite Haasovej, Ing. Alici Weissovej, Andrei Deák, Annamárii Takáts, Dóre Miklós, Antalovi Pasternákovi a Zuzane Kertész Pasternákovvej.

Tento deň by sme neboli mohli usporiadať bez pomoci JHF, JDC, JCD, Nadácie EZRA, mesta Komárno, VÚC Nitra a bez podpory súkromných darcov.

Ďakujeme vám za účasť! Veríme, že ste sa dobre cítili a v priebehu sviatkov opäť navštívite Menház a synagógu! ■

Dóri Miklós & PT

„Na budúci rok v Komárne” – Vysoké sviatky doma

Na záver Jom kipuru spievame v komárňanskej synagóge: „Na budúci rok v Jeruzaleme!” Posledné dva roky, ktoré som strávil v Svätej zemi, som vždy pridal k tomu „Na budúci rok v Komárne“ a chvála Všemohúcemu som v tomto roku oslavoval Roš hašana a sviatok zmierenia v Komárne.

Ráno na Nový rok som stál spolu s bratom v bráne Menházu. Čakali sme na toho desiateho, tak isto ako pred piatimi, desiatimi, pätnástimi a možno aj pred dvadsiatimi rokmi. Vysoké sviatky sú pre každú malú židovskú komunitu skúškou, či môže dôstojne osláviť naše najväčšie sviatky. Bude v synagóge 10 mužov? Zostanú prázdne lavice? – takéto a podobné otázky vznikajú v období blížiacej sa jesene.

S radosťou vám oznamujeme, že v tomto roku sa to opäť podarilo. Boli sme spolu obidva večeri Roš hašana a aj nasledujúci piatok večer na Kol Nidre, a tiež v deň Jom kipuru.

Predmodliaci z Budapešti Mihaly Riszovannij a profesor judaistiky na Gymnáziu a základnej škole Sándora Scheibera István Balogh zaviedli prítomných do sveta modlitieb a tradícií. V predvečer Roš hašana nás bolo 60 na kóšer večeri dodanej z Budapešti, podávanej v sále Zoltána Wallensteina.

Miriám Neiger Fleischmann darovala našej komunite novú pokrývku na bar-chesy, dr. András Paszternák priniesol slávnostné servítky z Izraela. Druhý deň bol tradičný ceremoniál tašlichu a slávnostný kiduš po liturgickej časti. Po spoločnom uvítaní soboty dr. András Paszternák hovoril o svojich zážitkoch z 27- mesačného pobytu v Izraeli, spomenul tam strávené šabesy, všedné dni a sviatky. Snažil sa zodpovedať na všetky položené otázky.

Melódie predmodliaceho a dróše pána profesora pripomínali staré časy. Objavili sa aj slzy v očiach prítomných.

Nemohli sme vynechať ani program Učenie v Menháze, ktorý už prebieha niekoľko rokov. Počas sviatku Jom kipuru sme si vypočuli myšlienky akademickej maliarky Miriám Neiger Fleischmann pod názvom Sviatky v Jeruzaleme. Popri miestnych zvykoch spomenula aj osobné zážitky spred štyrid-

siatich rokov, keď vypukla jomkipurská vojna, hovorila aj o tom, čo pre ňu znamená z roka na rok s nami spoločne oslavovať v Komárne.

V posledných minútach Jom kipuru zabľúdil môj zrak smerom k Tóre, kde po prvýkrát viseli nové textilie. Premýšľal som nad tým, či za päť, desať, alebo pätnásť rokov budú ešte pred nimi sedieť v komárňanskej synagóge naši súverci... Svoje rozjímanie som skončil s tým, že keby sme sa boli vzdali, ani dnes by tu nikto nebol. Na budúci rok sa znovu stretneme, ten kto dnes zostal doma, nech sa k nám pripojí!!

Za organizáciu a realizáciu sviatočných stretnutí patrí vďaka Tamásovi Paszternákovi, pani riaditeľke Judite Haasovej, Györgyovi Szántóovi – Budapešť, pracovníkom kóšer pekárne Semes z Budapešti, Zuzane Paszternák Kertészovej a každému, kto dobrovoľnou prácou prispel k tomu, aby sme mohli dôstojne osláviť začiatok synagogálneho roka 5774. ■

PA

Dar primátorovi mesta Komárno

ÚZ ŽNO darovalo pri príležitosti sviatku Roš Hašana primátorom miest, kde aj dnes existujú funkčné židovské komunity, darčekový balík, ktorý obsahoval informačnú publikáciu a fľašu kóšer vína. V našom meste dar primátorovi mesta dr. Antonovi Marekovi odovzdal predseda ŽNO v Komárne Anton Pasternák, pri odovzdaní bol prítomný viceprimátor dr. Vojtech Novák a koordinátor programov Tamás Paszternák. Ako osobitný dar našej komunity sme odovzdali vedeniu mesta knihu Mozaika z histórie komárňanských Židov, vedenie mesta nás ubezpečilo o tom, že aj naďalej bude s nami spolupracovať. ■

Otvorenie výstavy v sídle CSEMADOKu

Na pozvanie komárňanského predsedu CSEMADOKu László Stubendeka otvorili v sídle organizácie na námestí Kossutha v nedeľu poobede 8. septembra výstavu Mozaika zo života komárňanských Židov. Po uvítacích slovách pána predsedu putovnú výstavu predstavil predseda ŽNO v Komárne Anton Pasternák. Prítomní položili celý rad otázok predstaviteľom náboženskej obce. Ďakujem za možnosť usporiadať túto výstavu! ■

Náhrobný kameň Ladislava Guttmana

ŽNO v Komárne na podnet predsedu Antona Pasternáka postavila náhrobný kameň pre Ladislava Guttmana, ktorý zomrel v roku 1997 a predtým bol kantorom v našej synagóge. Laci bácsi viedol náboženský život komunity v rokoch 1964 – 1981, neskoršie pôsobil v Bratislave. Je to pre nás veľká radosť, že sme mu pri príležitosti 15. výročia úmrtia, pred vysokými sviatkami, postavili náhrobný kameň. ■

Úspešné projekty

Tohtoročné Vysoké sviatky sme mohli usporiadať s podporou zastupiteľstva organizácie JOINT na Slovensku. Program Machar – budúcnosť, ktorý sa zameriava aj na pravidelné vyučovanie hebrejčiny, bol takisto medzi podporenými projektmi. ÚZ ŽNO poskytlo finančnú pomoc na nerušený priebeh Roš hašana a Jom kipuru. Na Ústrednom zväze maďarských náboženských obcí sme boli úspešní s dvomi projektmi: podporili vydávanie Spravodajcu a knihu, ktorú chceme vydať, bude to dielo hlavného rabína dr. Ármina Schnitzera Židovské kultúrne obrazy z môjho života. Za podporu aj touto cestou ďakujeme! ■

Publikácie, ktoré si môžete kúpiť

Na sekretariáte si môžete kúpiť nasledujúce publikácie:

- Mozaika z histórie komárňanských Židov – kniha vyšla v slovenskom a v maďarskom jazyku
- Varga László: Žili s nami – história Židov vo Veľkom Mederi
- Luach – kalendár na rok 5774
- Ozdobné magnetky s budovou Menházu (3 druhy). ■

Žiadame Vašu podporu

Vážení čitatelia!

Prosíme Vás, aby ste podľa Vašich možností podporovali programy ŽNO v Komárne, ako aj vydávanie Spravodaja, údržbu budov a obnovu cintorína.

Od 1. januára 2008 môžete zasielať peniaze na nasledujúce účty (je možnosť platiť osobne na sekretariáte, ako aj poukázanie peňazí šekom):

Poukázanie peňazí z územia SR:

26384962/0900- Slovenská sporiteľňa alebo
10103804/5200- OTP Slovakia

Poukázanie peňazí zo zahraničia:

Adresa: Židovská náboženská obec v Komárne, Eötvösa 15, 94501 Komárno, Slovenská republika

IBAN: SK0609000000000026384962 SWIFT: GIBASKBX
Adresa banky: Slovenská sporiteľňa, Palatínova 33, 94501 Komárno

alebo

IBAN: SK5252000000000010103804 SWIFT: OTPVSKBX
Adresa banky: OTP Slovakia, Záhradnícka 10, 94501 Komárno

Ďakujeme!

Krátke správy

☆ Spravodaj, Komárňanskú židovskú náboženskú obec a klub Šalom podporili: Orna a Jossi Mondschein (Izrael), MUDr. Müllerová Nelka, Holczer Ági (Sydney), Oláh Ilona, Szokolai Sámuelné, Wohlstein Alexander (Bratislava), dr. Földes Ondrej (Bratislava) a darovia, ktorí si priali zostať v anonymite. Ďakujeme!

☆ Člen vedenia našej komunity dr. Vojtech Novák mal pri príležitosti pamätného dňa holokaustu prednášku na súkromnej strednej škole v Búči.

☆ Študenti z Gymnázia J. Sellyeho v Komárne pod vedením pani profesorky PaedDr. Zuzany Králik navštívili židovský cintorín a Menház.

☆ Pri príležitosti sviatku Roš hašana sme obdržali pozdravy od mnohých komunít, za ktoré aj touto cestou ďakujeme!

☆ Profesor István Balogh daroval našej Mini knižnici Bélu Spitzera ním zostavenú knihu.

☆ Rodina Toledano nás pri príležitosti sviatkov obdarovala ovocím, za čo jej ďakujeme!

☆ Vedenie ŽNO zasadalo, aby prerokovalo aktuálne otázky života komunity. Hlavnou témou bol plán rozvoja a budúcnosť našej komunity.

☆ Po letnej prestávke každú stredu v Menháze opäť začíname kurz hebrejčiny pod vedením pani profesorky Zuzany Toledano. Záujemci sa môžu prihlásiť na sekretariáte alebo na adrese kile@menhaz.sk.

Môžete si objednať kôšer pečivo

Kôšer pečivo si budete môcť objednať na piatok 18. októbra 2013. Objednávky prijíma vedúca sekretariátu pani Judita Haasová do stredy na adrese menhaz@menhaz.sk, alebo na telefónom čísle 7731-224. Prajeme vám dobrú chuť! ■

Európsky deň židovskej kultúry

Náš článok na strane 4.

Farebné Slovensko

ŽNO v Komárne týmto pozýva záujemcov na akciu usporiadanú pri príležitosti dní Farebné Slovensko – Deň národností, ktorá sa uskutoční **v sobotu večer 19. októbra 2013 o 19.00 hod** v Menháze.

19:00-19:15 – Havdala – je čas, keď sa sobota oddelí od všedných dní – vedie István Balogh, profesor judaistiky na Gymnázium a základnej škole Sándora Scheibera v Budapešti

19:15-20:00 – Mozaika zo života Židov v Komárne – predstavenie novej publikácie

20:00-21:00 – Multimediálna literatúra a kultúrna história – prednáška o spisovateľoch Istvánovi Örkényovi a Endre Andorovi Gellérim – Prednášajú: István Balogh, doktorand na Židovskej univerzite a profesor na Gymnázium a základnej škole Sándora Scheibera v Budapešti, Ing. Ildikó Tevan, profesorka informatiky, ktorá zostavila a vypracovala multimediálny program.

V priebehu programu možno navštíviť synagógu. Očakávame vás! ■

Výlet do mesta Sopron

Naša ŽNO organizuje **v nedeľu 20. októbra 2013** výlet do Sopronu a okolia. V priebehu cesty spoznáme mesto a jeho židovské pamiatky: Poplatok (vrátane obeda) je 10 eur pre členov ŽNO a 30 EUR pre nečlenov. Prihlásiť sa môžete na sekretariáte ŽNO do 11. októbra 2013, na adrese kile@menhaz.sk. ■

Ľudová univerzita v Komárne

Naša ŽNO touto cestou pozýva záujemcov na otváraciu prednášku tzv. ľudovej univerzity, ktorú usporiada Židovská univerzita v Budapešti v stredu **9. októbra 2013 o 16.00 hod.** v sále Zoltána Wallensteina v budove Menházu.

Téma prednášok:

Szántóné dr. Edit Balázs: „V súvislosti s jeho kauzou sa spýtali jedného Žida...“ Zdroje z histórie Židov v Maďarsku (stredovek)

Ďalšie prednášky (presné termíny uvedieme v októbrom čísle Spravodajcu):

- Dr. János Oláh: Židovská svadba a jej etnografické súvislosti
- Dr. Alfrédné Schöner: Kedy a čo jeme? Prečo je židovská kuchyňa kóšer?

Účast na prednáškach je bezplatná. ■

Sviečky na Chanuku

V tomto roku začína sviatok Chanuka už koncom novembra. Očakávame vaše objednávky na sviečky do 15. novembra na adrese kile@menhaz.sk alebo na sekretariáte. ■